

zaaknummer 2010 T 107 (3)

Beslissing: 15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie (BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wijlen) [naam],
overleden op [datum],
tijdens zijn leven lid van de Broeders van de Christelijke Scholen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift dateert van 11 november 2010. Op 14 december 2010 is bij Hulp en Recht een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam] namens de Broeders van de Christelijke Scholen (f.s.c.) te [plaats].

Op 2 mei 2011 heeft te Utrecht een zitting van de BAC achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klager is verschenen, bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens aangeklaagde zijn verschenen broeder [naam] en broeder [naam].

Op 10 juni 2011 heeft de BAC geadviseerd de klacht van klager ongegrond te verklaren vanwege een gebrek aan steunbewijs. Vervolgens is op 5 juli 2011 bij Hulp en Recht een afschrift binnengekomen van de beslissing van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen.

Op 16 december 2011 is bij de griffie op grond van artikel 22 van de Procedure van klager een schriftelijk verzoek tot herziening van het advies d.d. 10 juni 2011 binnengekomen, onderbouwd door bijlagen. Op 20 januari 2012 heeft de griffie nog aanvullende stukken ontvangen van de juridisch adviseur van klager mr. Van Berckel-Van der Rijken.

Op 20 februari 2012 heeft de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

Respectievelijk op 8 en 9 december 2011 en op 30 januari 2012 heeft de griffie nog een drietal formulieren 'toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' ontvangen.

Op 16 april 2012 heeft vervolgens te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen, vergezeld van zijn echtgenote

[naam], en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-Van der Rijken voornoemd. Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam], overste van de Broeders van de Christelijke Scholen, en broeder [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1 In zijn jeugd zat klager van zijn 2e tot zijn 12e jaar op [internaat] in [plaats]. Omstreeks 1958 zat klager met ongeveer 30 andere jongens in groep/afdeling 3. Aangeklaagde was één van de groepsleiders van afdeling 3. In de beleving van klager was aangeklaagde 24 uur per dag bij de jongens aanwezig.

2.2 Tijdens de stilteperiodes, als de jongens aan tafel zaten te werken, is aangeklaagde meerdere keren, maar niet meer dan vijf keer, naast klager gaan zitten. Hij legde dan zijn hand op klagers been en ging vervolgens verder omhoog in de broek van klager tot hij bij diens geslachtsdeel kwam. Hij wreef dan zachtjes over de blote balzak van klager. In de zomer droegen de jongens korte broeken. In de winter droegen de jongens lange broeken, maar dat weerhield aangeklaagde er niet van om ook in de broek te gaan, om in het kruis te eindigen. Aangeklaagde heeft nooit de penis van klager betast.

Aangeklaagde deed dit ook bij andere jongens uit de groep. Zo zag klager bijvoorbeeld dat aangeklaagde met zijn hand in de broek van een jongen ging, toen die op een stoel stond om bij het aquarium te kunnen. Aangeklaagde stopte niet als er een andere broeder binnenkwam. Binnen de groep werd over het misbruik gesproken.

Aangeklaagde maakte ook foto's van jongens. Klager heeft deze foto's, die de jongens als een soort pin-up tonen, op een reünie gezien. De foto's maken op klager een erotische indruk.

2.3 De gevolgen van het misbruik hebben invloed gehad op het leven van klager. Hij is altijd onzeker en een beetje achterdochtig geweest. In zijn carrière heeft klager zich ook altijd wat op de achtergrond gehouden. Klager is emotioneel afstandelijk en heeft grote moeite met het aanraken van mensen. Na het overlijden van zijn zoon in 1996 leverde zijn emotionele blokkade klager extra problemen op.

2.4 Doel van de klachtenprocedure is voor klager dat men hem gelooft en dat hij erkenning krijgt. Daarnaast wil hij het misbruik binnen de kerk onder de aandacht brengen en andere klagers steunen in hun klacht.

3. Inhoudelijke reactie op het klaagschrift

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Congregatie van Broeders van de Christelijke Scholen betreurt het leed dat klager is aangedaan en de grote impact daarvan op diens leven, maar geeft ook aan dat uit navraag geen enkele aanwijzing of enig vermoeden is gevonden dat duidt op seksueel misbruik door aangeklaagde.

Ter zitting heeft broeder [naam] aangegeven dat inmiddels over aangeklaagde nog andere meldingen/klachten van seksueel misbruik zijn ontvangen en dat daardoor wel duidelijk is geworden dat aangeklaagde zich moet hebben misdragen als groepsleider op genoemd internaat. Broeder [naam] twijfelt niet aan het verhaal van klager. Het misbruik moet heel geraffineerd hebben plaatsgevonden. In naam van de Congregatie betuigt broeder [naam] zijn spijt en biedt hij aan klager zijn excuses aan voor wat aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten naar het oordeel van de Klachtencommissie moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van voornoemd artikel.

4.3 Er zijn bijna vijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager in een periode van ongeveer anderhalf jaar maximaal vijf keer onzedelijk is betast door aangeklaagde. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast kan steunbewijs voor de aannemelijkheid van seksueel misbruik van klager door aangeklaagde worden ontleend aan:

- de inhoud van drie formulieren ‘toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs, bij de griffie ingekomen respectievelijk op 8 en 9 december 2011 en 30 januari 2012’;
- de inhoud van het formulier terugkoppeling door vertrouwenspersoon Hulp & Recht d.d. 10 januari 2012;
- de schriftelijke verklaring d.d. 7 juli 2011 van degene die een klacht tegen aangeklaagde heeft ingediend, die als 2011T426 is geregistreerd;
- de foto’s die klager ter zitting heeft laten zien en die ook naar het oordeel van de Klachtencommissie een erotische indruk geven.

Op 15 februari 2012 heeft de Klachtencommissie de Overste van de Congregatie geadviseerd de klacht geregistreerd onder nummer 2011T426 gegrond te verklaren.

Tot slot is het de Klachtencommissie amtsshalve bekend dat er nog een klacht (bekend onder nummer 2010T045) is ingediend jegens aangeklaagde. De behandeling van deze klacht heeft ook op 16 april 2012 plaatsgevonden.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde was binnen het internaat één van de groepsleiders van klager. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer tien jaar oud.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Broeder [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen aan klager.

De Klachtencommissie geeft klager nog in overweging dat hij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van zijn leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon: mevrouw Milena Milic).

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door:

mr. H.J. Schepen, voorzitter; mr. P.A. Schaafsma en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.